

Norges Indskrifter med de ældre Runer.

Udgivne for

Det Norske Historiske Kildeskriftfond.

3die Bind.

Ved

Magnus Olsen.

3die Hefte,
Slutningshefte.

Christiania.

I Hovedkommission hos Jacob Dybwad.

A. W. Brøgers Bogtrykkeri A/S.

1924.

49. Nordhuglen (Huglen).

(Bd. II S. 605–640.)

S. 611 Anm. 1. Foruden til Rettelser og Tilføielser til By-Indskriften (S. 229), hvor Ad. Noreen's Læsning ik irilar omtales, bør henvises til min Tolkning af Varnum-Indskriften i det foregaaende S. 223 f.

S. 611 L. 16 ff. Om andre Spor af Navneformen **Gudingar* (*Guding-*, *Gyding-*) i nordiske Stedsnavne se Jöran Sahlgren, *Västgötska ortnamn av typen Kölingared* (Festskrift utg. af Lunds universitet 1918) S. 10 f.; H. V. Clausen, *Aarbøger* 1916 S. 86, 133 Anm. 1.

S. 612 f. Om Suffikset *-ingan* (oldn. *-ingi*, Gen. *-ingja*) jfr. E. Olson, *De appellativa substantivens bildning i fornsvenskan*, Lund 1916, S. 26, 36. — Gösta Langenfelt, *Toponymics or derivations from local names in English*, Uppsala 1920, S. 13 f., 16 anfører af Folkenavne paa *-ingjar* fra den norrøne Litteratur: »Helsingiar < Helsingialand«, »Rængjar < Ræ (island of Rügen)«. Hertil er videre at føie de Personbetegnelser, som ligger til Grund for følgende svenske Stedsnavne: gutn. *Elingiahem*, Elinghem, Gotland; *Vellingiaby* 1375, Vällingby, Uppland (se J. Sahlgren, *anf. St.* S. 4 f.). Jfr. ogsaa Eilert Ekwall, *English place-names in -ing* (Skrifter utg. av K. Humanist. Vetenskapssamf. i Lund VI), Lund 1923, S. 173.

S. 612 Anm. 6. Uden Sammenhæng med Vekselen af gamle Sideformer som *Suttungs*: *Suttunga* staar uden Tvil nyisl. *Sveinunga-vík*, som »i nyere tid undertiden« optræder istedenfor det oprindelige *Sveinungs-* (Finnur Jónsson, *Namn och Bygd* IV, 1916, S. 79).

S. 613. I Anledning af den her antydede Opfatning, at *gudiŋa* kunde være et slags Kortnavn til **Guðingō-Gaiŋa* eller lign., kan mindes om, at en Sønnesøn af Islændingen *Brodd-Helgi* bærer det af Tilnavnet *Brodd-* ved *-an*-Afledning dannede Navn *Broddi*. Se K. Rygh, *Afhandlinger* viede Sophus Bugges Minde, Kr.a 1908, S. 116; E. H. Lind, *Norsk-isl. dopnamn* Sp. 169.

S. 614 f. Flere »vidnesbyrd om, hvorledes personnavne kan holde sig lokalt gennem umindelige tider« anfører H. V. Clausen, *Danske studier* 1918 S. 144.

S. 617 L. 31 ff. En ypperlig — og aabenbart meget gammel — Parallel til *ungandi* »som ikke kan rammes af Gand« er det Adjektiv **údylgr*, **ódylgr* »fredet mod *dolg*, Fiendskab«, »fredhellig«, som Bugge (hos O. Rygh, *Norske Elvenavne* S. 340) har paavist i Gaardnavnet *Udenes* i Nes, Romerike (skrevet *Udyllgænes* 1323, *Odylganes* 1348, *Vdulghianes* ca. 1400, gammel Form altsaa *Údylgjanes*; jfr. *Norske Gaardnavne* II S. 357, 362 f.).

S. 619 ff. E. Linderholm, *Nordisk magi* I, Stockholm 1918, (Svenska landsmål XX, Hefte 141) S. 78 f. mener, at Hugl-Indskriften har bestaaet af 24 Runer, og at man i dette Forhold har en Hjælp ved Udfyldningen af Indskriftens Slutning.

S. 623 ff. Om Formelen »Jeg N. N.« i magiske Runeindskrifter jfr. F. Ohrt, *Trylleord* (Danmarks Folkeminder Nr. 25), København 1922, S. 87, jfr. S. 28 f. Mens Ohrt lader Spørgsmaalet om Sammenhæng med lignende Formler i Oldtidens Magi staa aabent — der er den Mulighed, at »Lighederne skyldes fælles Følelse og Tankegang« —, bestemmer S. Feist (*Journal of English and Germanic Philology* XXI, 1922, S. 601 ff.) sig for her at forudsætte direkte Forbindelse.

S. 624 Anm. 3. Ovenfor S. 223 f. har jeg paa væsentlige Punkter sluttet mig til E. Noreen's Tolkning af Varnum-Indskriften.

S. 625 L. 30. Paa lignende Maade synes Axel Olrik (*Danmarks helteedigtning* I, 1903, S. 23) at have opfattet *erilar asugisalas* (Kragehul). Saa ogsaa I. Lindquist, *Galdrar* (Göteborg 1923) S. 102.

S. 625 Anm. 3 L. 2. Det skal her hede om *mogeln*: nyhøitysk (ikke »østfrisisk«, som jeg havde udskrevet af Fick's *Vergleich. Wörterbuch* 4 III, unter *Mitwirkung von Falk* umgearb. von Torp, S. 325); jfr. Fr. Burg, *Anzeiger für deutsches altertum* XXXVIII, 1919, S. 135 Anm. 1.

S. 626 f. I lignende Retning som Löffler's Opfatning af Stentofte- og Björketorp-Indskrifterne gaar I. Lindquist's Behandling af disse Indskrifter i Bogen »*Galdrar*« (Göteborg 1923). Flere af de her berørte Enkeltheder i de blekingske Indskrifter modificeres noget, om man følger Lindquist's Tolkning.

S. 631 L. 9 ff. Om Glavendrup-Stenens Forbandelse jfr. A. Kock, *Arkiv f. nord. filol.* XXXVIII, 1921, S. 1 ff.; I. Lindquist, *anf. St.* S. 177 ff.

S. 633 ff. Om Spørgsmaalet *ŋ* eller *j* i urnordiske Indskrifter kan nu ogsaa henvises til I. Lindquist (Kap. 7). — Nyt Materiale er kommet til ved Fundet af Skiferspydspidsen fra Elgsjö (se ovenfor S. 255).

S. 635 Anm. 2. De angelsaksiske Dannelser, som Zachrisson har opfattet som *-ingia*-Afledninger, forklares anderledes af Eilert Ekwall, anf. St. S. 159 ff.

S. 636 L. 32 ff. Af de tre anførte *Hæringe*, *Hærunga* i Södermanland er Nr. 2 identisk med Nr. 1, »vilket ligger så nära gränsen av V. Haninge sn mot Ösmo, att din källa av misstag fört det till Ösmo sn« (Brate i Brev til Udgiveren af 6. Januar 1918).